

Od udržitelného rozvoje k zelenému růstu

Eva Cudlínová, Jan Vávra, Miloslav Lapka Jihočeská Univerzita, EF České Budějovice

ekonomický růst

trvale udržitelný rozvoj

Zelený růst

I. Ekonomický růst

„Růst je všeobecně chápaný jako všelék na všechny hlavní ekonomické neduhy moderního světa“

Herman E. Daly

ECONOMICS IN A FULL WORLD

Chudoba?

Dovolte ekonomice růst (zvyšte výrobu zboží, služeb a spotřebu) a dívejte se jak chudoba mizí. *Nezdržujte se přerozdělováním bohatství mezi chudými a bohatými, to zpomaluje ekonomický růst*

Nezaměstnanost?

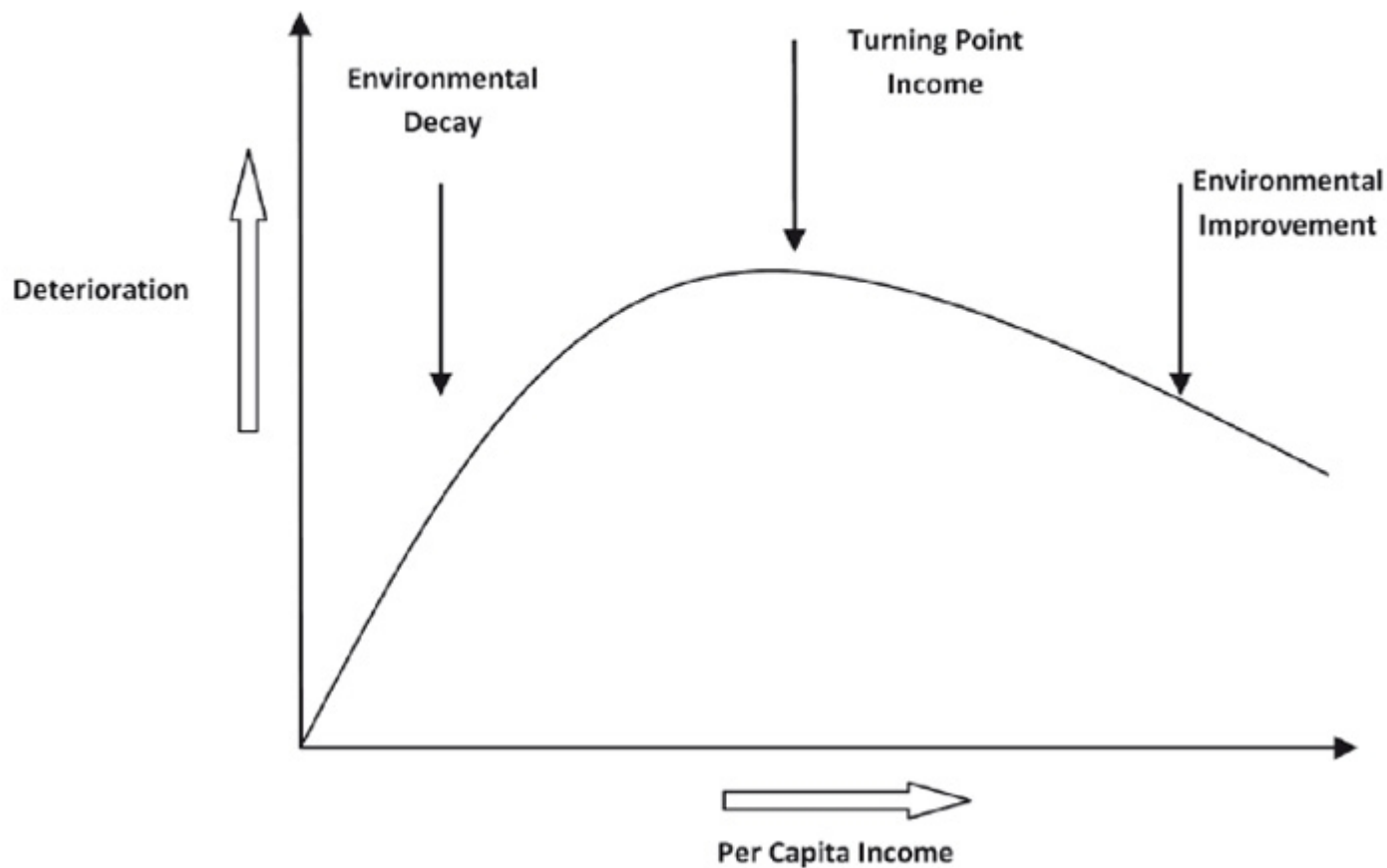
Zvyšte poptávku po zboží a službách, **snížením úrokové sazby půjček – stimulujte investice**, což **povede k růstu** a novým pracovním příležitostem

Přelidnění?

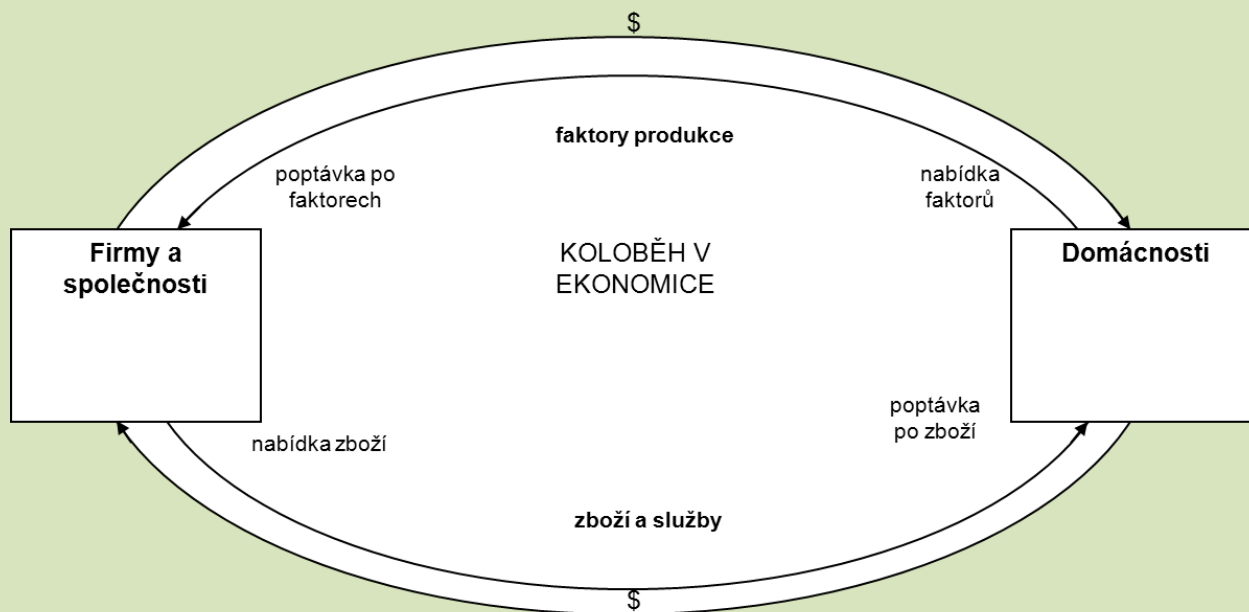
Podpořte ekonomický růst a můžete se spolehnout , že se to **odrazí ve snížení porodnosti** u rozvojových zemí právě tak, jak k tomu došlo u zemí ekonomicky vyspělých během 20tého století

Degradace životního prostředí?

Věřte environmentální Kuznets křivce ukazuje, že s růstem HDP nejprve roste znečištění, ale když dosáhne maxima, tak začne klesat právě v závislosti na růstu

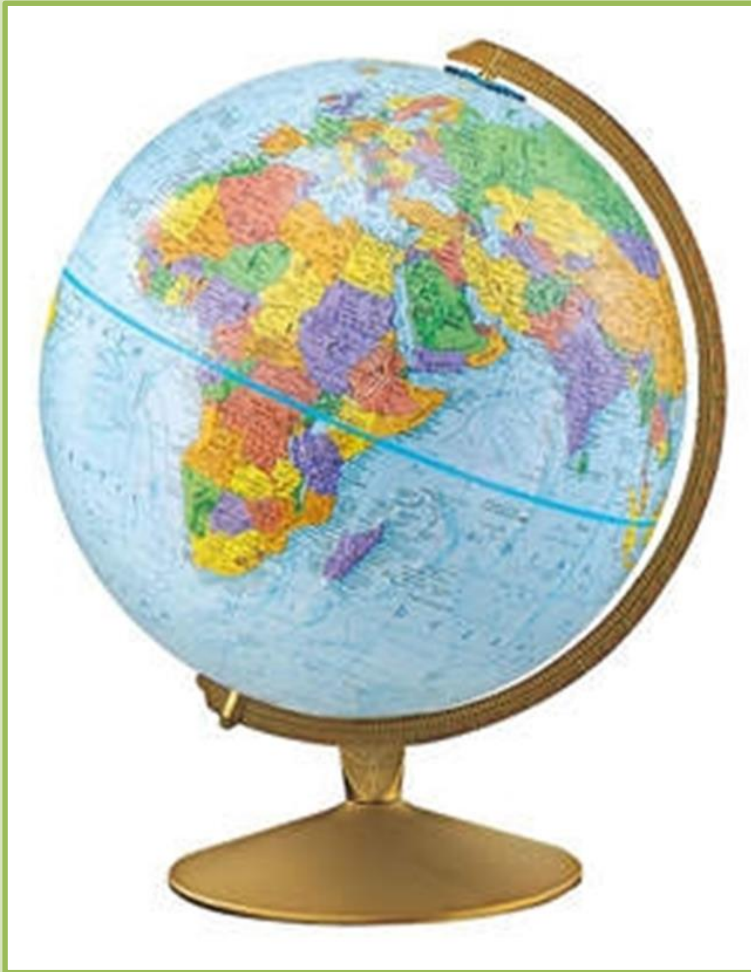

Spoléhání se na ekonomický růst by bylo v pořádku, kdyby globální ekonomie existovala v prázdném světě bez omezení

Podmínky, za nichž vznikala klasická ekonomie- 18 století

- ***Svět měl cca 1 miliardu obyvatel,***
- ***Průmyslová revoluce byla v počátku,***
- ***Vliv lidí na ŽP byl vzhledem k nízkému rozvoji technologií zanedbatelný***

V 18. století se věřilo že **ekonomické zákony existují nezávisle na člověku a** podobně jako zákony přírodní- gravitační- řídí chování ekonomických aktérů

V průběhu 19. století byla **ekonomie chápána jako rigorózní matematická tvrdá vědní disciplína**

Dlouho jsme žili v mýtu západní kultury, že je třeba se osvobodit od přírody - **základní myšlenka byla myšlenka oddělení se od přírody**

Situace ve 20. a 21. století se ale ,od doby, kdy žil Adam Smith podstatně změnila - dnes je na zemi téměř **7 miliard lidí a díky technologiím a globalizaci ekonomiky**

lidstvo svou činností globálně ovlivňuje zemský ekosystém

Žijeme v nové epoše - Antropocénu

Antropocén je poměrně nový termín z oblasti geochronologie, který je motivován snahou označit období, kdy se lidstvo důsledky své činnosti **rovná geologické síle**

Source: NASA Goddard Space Flight Center image by Reto Stockli, "Visible Earth"

A working paper of the: **Ethics, Economics, Finance, and Governance for the Anthropocene**

Third Millennium Economy Project ,draft June 2013

Elektrárna Tři soutěsky v Číně je **největší vodní elektrárnou na světě**

Tři soutěsky byly dokončeny v roce 2012, byl přestěhován jeden milion lidí, **přehrazena 3 nejdelší řeka světa** Jang-c'-ťiang do výše 180 metrů - zadrženo 39 trilionů kg vody

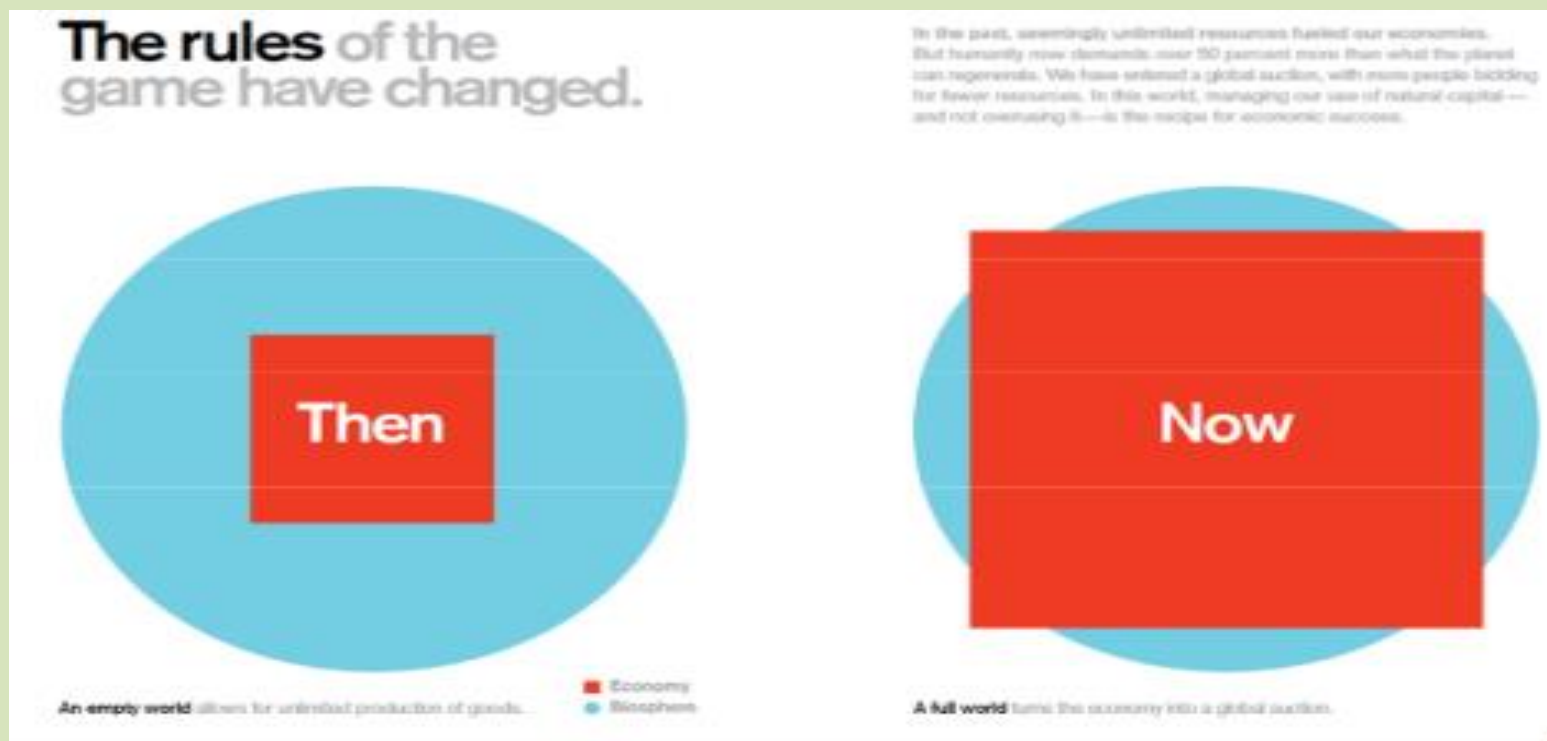

Její výkon je srovnatelný s výkonem 9 -10ti [Temelínů](#) má 32generátorů, každý o výkonu 700MW

Tři soutěsky zpomalily den o 6 setin mikrosekundy, pohnuly zemským pólem o 2 cm.

Pravidla hry se změnila

V minulosti byly naše ekonomiky krmeny zdánlivě nevyčerpatelnými zdroji. V současnosti je poptávka lidstva o více než 50 procent více než je hranice obnovitelnosti planety.

Vstoupili jsme do globální dražby, kde více lidí soutěží o méně zdrojů.

Změny ve stylu ekonomického myšlení

I.70tá léta dvacátého století

vznik environmentální a ekologické ekonomie :

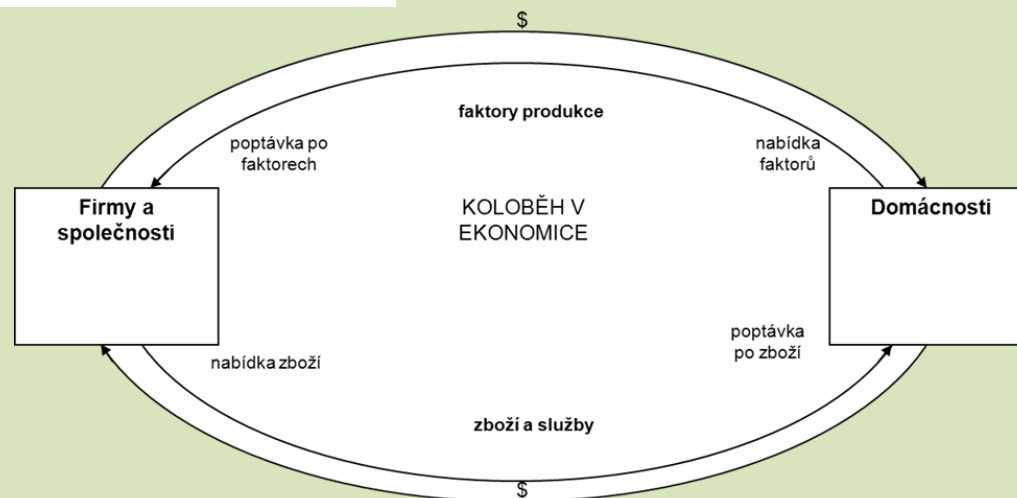
reakce na ropný šok (1973 a 1979)

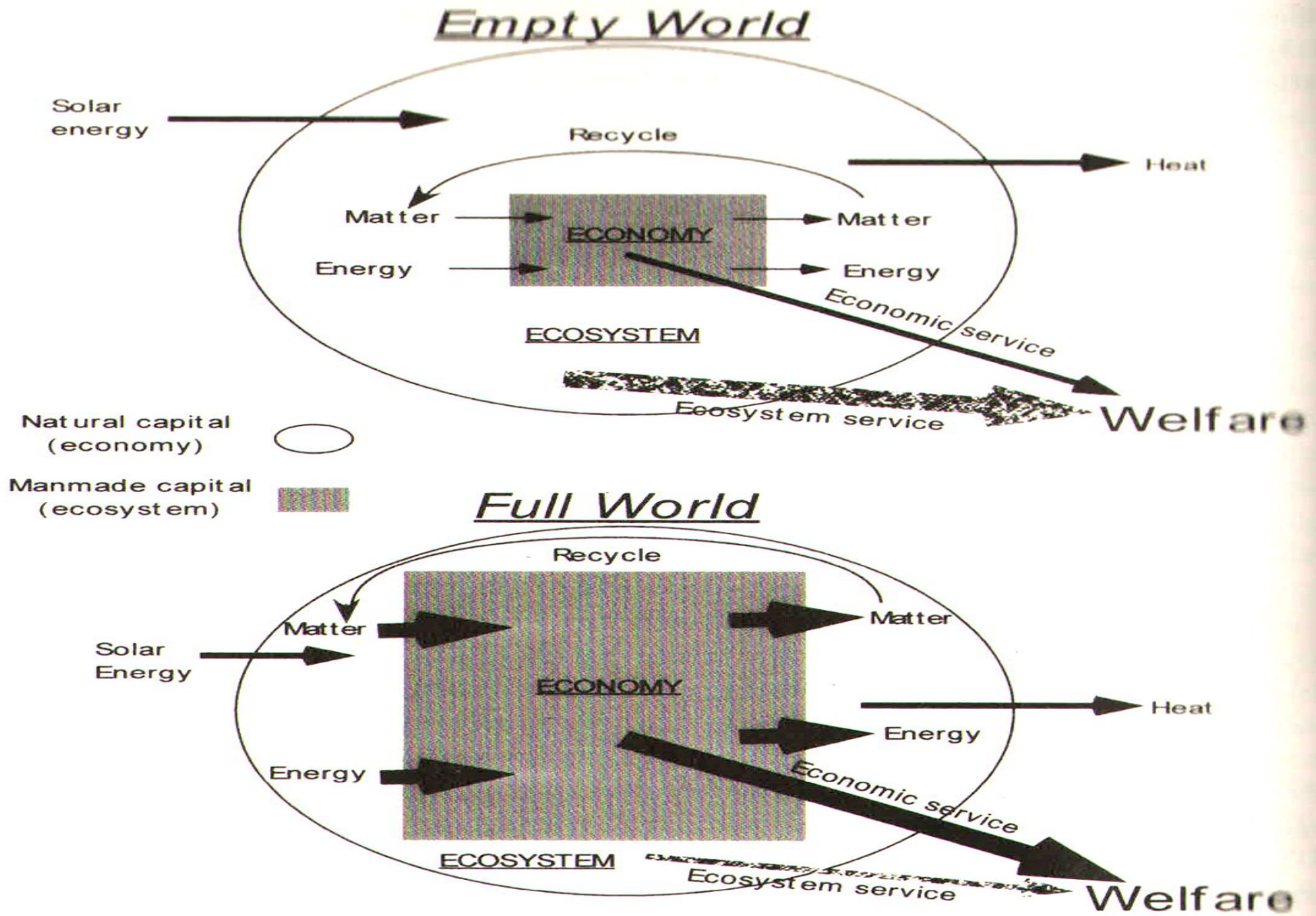
na změny ve společnosti – vnímání ŽP

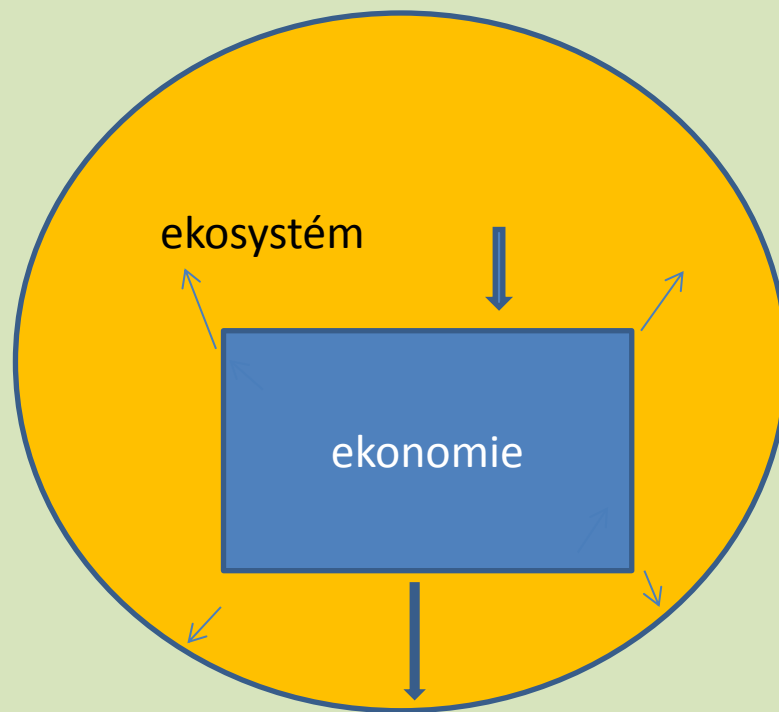
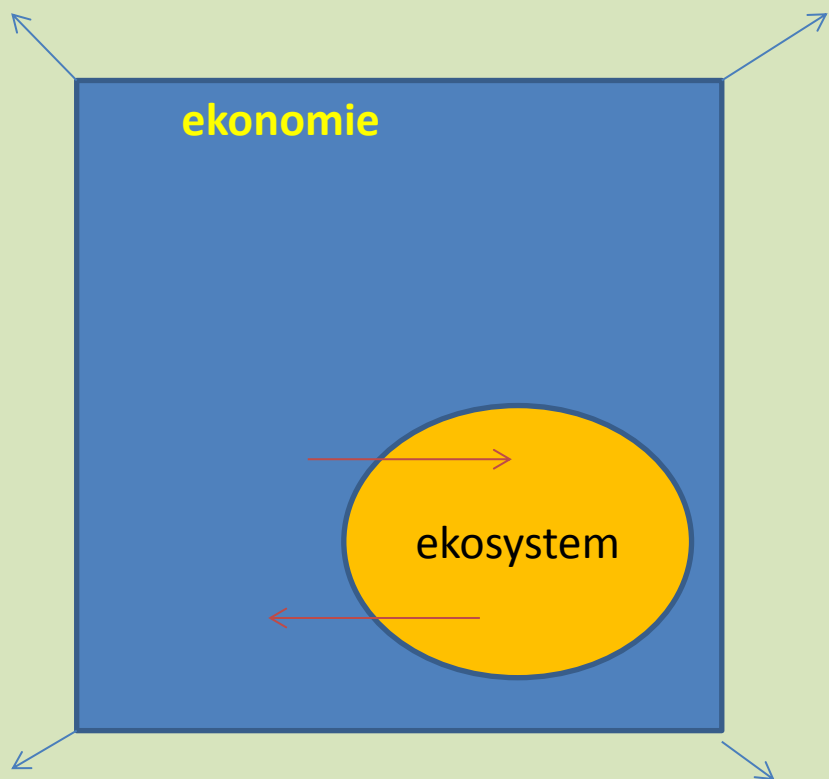
II. 2008 -2009 Vznik „green economy“ – zelené ekonomie –zelený růst

reakce na finanční ekonomickou krizi a klimatické změny

Ekologická ekonomie

Obdoba
s pohledem na vesmír Ptolemajus- Koperník
s pohledem na fyziku - Newton a Einstein

II. (Trvale) udržitelný rozvoj

1987 – Naše Společná Budoucnost - trvale udržitelný rozvoj Sustainable development

zpráva komise OSN vedená norskou ministerskou předsedkyní Brundtland

1972 – Meze růstu I.D. Meadows, Římský klub
požadavek zastavení růstu

TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ

Definice trvalé udržitelnosti:

Uspokojování potřeb současných generací tak, aby nedošlo k narušení a omezení potřeb generací budoucích

1992 Rio de Janeiro – Summit Země – udržitelný rozvoj

Charta země,

Agenda 21,

Úmluva o biodiverzitě,

Úmluva o klimatu

2002 Johannesburg (Rio + 10)

2012 Rio + 20 - Zelená ekonomie a zelený růst

Trvale udržitelný rozvoj - filozofický princip

- **Důležité otázky –**

- Postavení člověka ve světě (etika)
- Spravedlnost mezi lidmi – geograficky i mezinárodně
- Obnovení harmonie člověka a přírody
- **Odovědnost lidí za stav životního prostředí**

Řešení

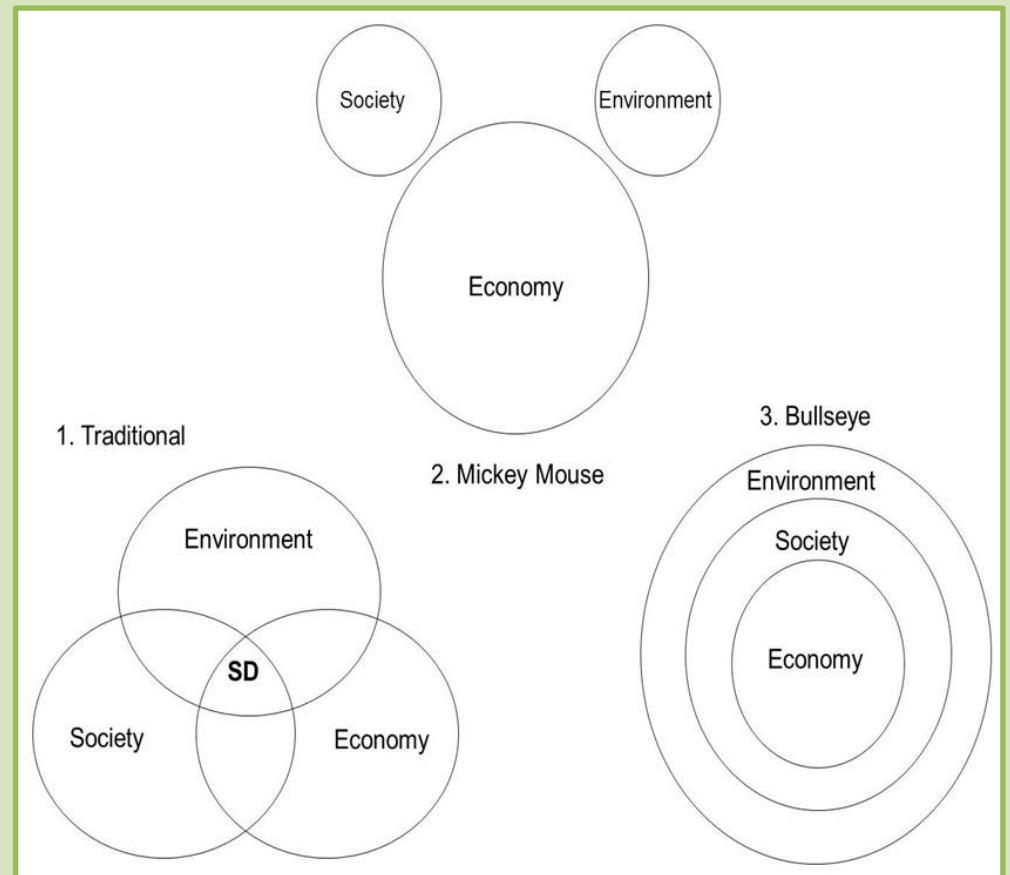
Obnovitelné zdroje nahradí neobnovitelné

Čerpání obnovitel. zdrojů trvale udržitelně

Nepřekročení únosné kapacity země

Dimenze trvale udržitelného rozvoje

- Sociální
- Přírodní - environmentální
- Ekonomická
- Kulturní?

Udržitelný rozvoj - dokumenty instituce

ČR

Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR

Od roku 2004 Rada vlády pro udržitelný rozvoj

- **Předsedou Rady** je dle nového statutu **předseda vlády**,
- **Výkonným místopředsedou ministr životního prostředí**
- **místopředsedy** jsou ministr **průmyslu a obchodu** a ministr **práce a sociálních věcí**, a to z titulu svých funkcí.

• **EU**

Strategie Evropské unie pro udržitelný rozvoj (EU SDS)

2001 první Strategii udržitelného rozvoje EU.

2006 pak přijata jako Obnovená strategie udržitelného rozvoje EU

III. Zelený růst

20té století – „Naše společná budoucnost“ (1987) – Trvale udržitelný rozvoj

Na počátku 21tého století - „Green New Deal“ (2008)

Zelený růst

Zelená ekonomie

Historie

ASIE **2005 - Konference asijských zemí o životním prostředí a rozvoji (MCED) v Soulu**

52 zemí se rozhodlo, že půjdou nad rámec rétoriky udržitelného rozvoje cestou zeleného růstu

SVĚT **2008 - schůzka zemí G20 ve Washingtonu**

Ekonomové v OSN vyzývají ke „**Green New Dealu**“ (Gary Gardner a Michael Renner, Worldwatch Institute, UK)

- záměrný **odkaz na „New Deal“** –prezidenta Franklina Roosevelta během Velké deprese 1930- oživení americké ekonomiky
- **Green new Deal** - plán na **oživení globální ekonomiky** a který vyřeší i problém **klimatických í změn.**
- **přechod globální ekonomiky z recese a na zelenou ekonomiku - zelený růst**

(Pří) Sliby spojené se zeleným růstem

Vyřešit trojí krizi

- **ekonomickou – finanční**
- **ekologickou - klimatické změny**
- **sociální- chudoba**

Cesty řešení

- **Technologické inovace**
 - **Zelené investice**
 - **Zelená pracovní místa**
- Oddělení ekonomického růstu a znečišťování ŽP*

Finance pro řešení- Stimulační balíčky

2009 OSN - dokument „Global Green New Deal Policy“ :

Investice **jednoho procenta** světového HDP do pěti klíčových odvětví:

1. Zvyšování energetické účinnosti **starých a nových budov**
2. **Obnovitelné zdroje energie**, včetně větrné, solární, geotermální a biomasy
3. **Udržitelná doprava** včetně hybridních vozidel; vysokorychlostní železniční a autobusové rychlé přepravní systémy
4. Podpora **ekologické infrastruktury planety**, včetně sladkých vod, lesů, půdy a korálové útesy
5. **Udržitelné zemědělství**, včetně ekologické produkce

2011- New UNEP Report

Investice **dvou procent globálního HDP** do **deseti klíčových odvětví** mohou začít přechod k nízkouhlíkové, energeticky účinnější Zelené Ekonomice.

ekologizaci zemědělství, včetně držáku na malé-farmy.

ekologizaci budov prostřednictvím zlepšení energetické účinnosti.

dodávkách **ekologických energií**.

ekologizaci rybolovu, včetně snížení kapacitysvětové flotily.

ekologizaci **lesního hospodářství**
ekologizaci **průmyslu**, včetně výroby.

ekologizaci sektoru **cestovního ruchu**.

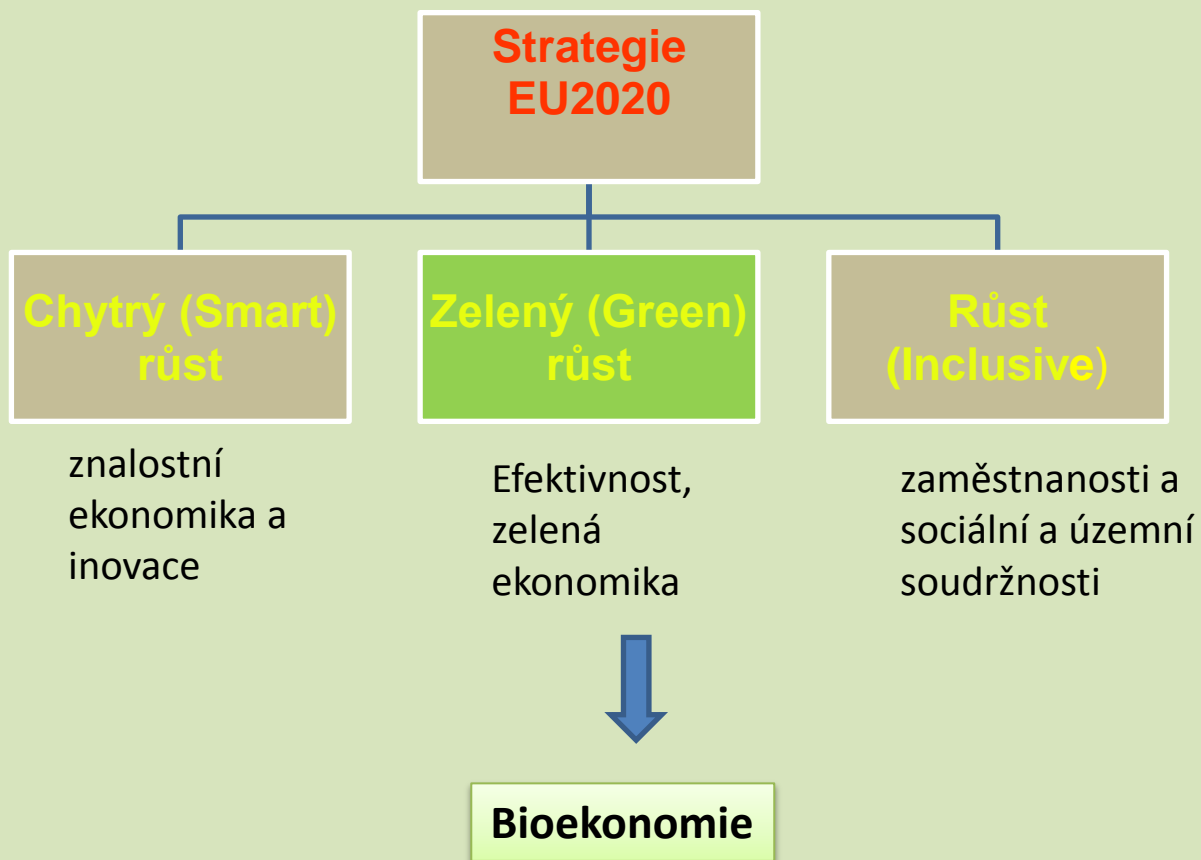
ekologizaci dopravy

odpadech, včetně recyklace.

vodního hospodářství, včetně řešení kanalizace.

Strategie EU 2020

V únoru 2012 Evropská komise přijala

Strategii – Inovace pro trvale udržitelný růst:

Bioekonomie pro Evropu

Bioekonomická strategie je založená na **využívání obnovitelných zdrojů** náhradou za neobnovitelné by měla umožnit růst uvnitř hranic ekologické udržitelnosti (bioekologické kapacity planety země)

zelené technologie- zelený růst

Bioekonomický panel

The European Bioeconomy- dvouleté působení 2013-2015

30 odborníků, schůzky 2x ročně

Zabývá se **nabídkou** a **poptávkou** po bio zdrojích a produktech

Problémy bioekonomické strategie pro Evropu *problémy realizace myšlenek zelené ekonomie a zeleného růstu*

nejde o nové ekonomické paradigma

Příklady - obnovitelné zdroje pro **BIO Rafinérie**

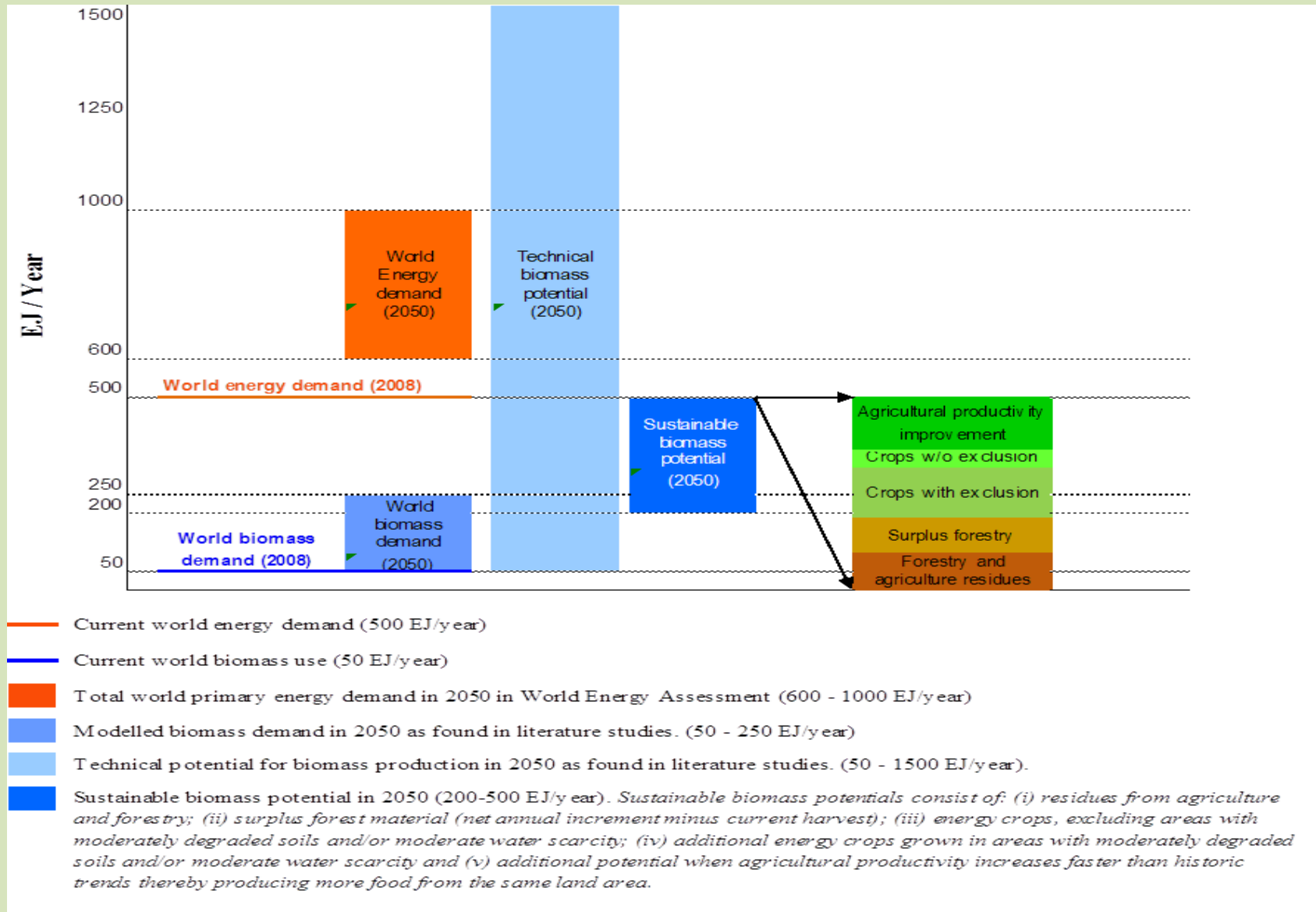
Globální měřítko řešení

Dovoz surovin ze zemí „třetího světa“- místo ropy dovezeme, cukrovou třtinu, kukuřici, bavlnu

Problém **zemědělství**- cen potravin

Zásoby biomasy ve světě a její trvale udržitelné využívání

BIO Plasty- bio tašky

?????? ŘEŠENÍ ????????

Zelená ekonomie- obnovitelné zdroje

Změna chování- změna „vzorců spotřeby“

Omezení populační exploze

Děkuji Vám za pozornost

